

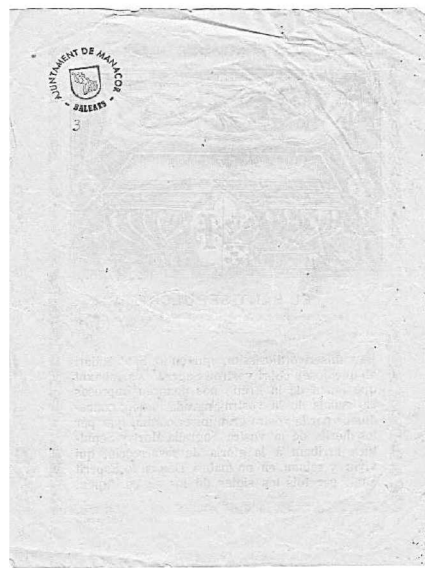
Anvers i revers d'una estampa on es pot apreciar el segell de l'Ajuntament.

de la tinta de color lila del segell fan que aquest es transparent, a la major part dels casos, a l'anvers de l'estampa.

Quant a l'estat de conservació de les estampes, s'ha de parlar d'uns papers pràcticament intactes i d'altres que es troben molt malmenats, ja sigui per l'acció d'insectes o per la mala conservació del mateix paper, ja que es veuen pèrdues de suport a causa d'arrugues i de plecs que es van fer quan es van guardar.

Indulgències de l'eccehomo del convent dels dominics de Manacor, amb greus problemes de conservació.

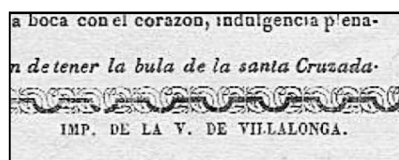
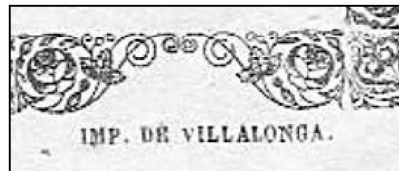
Revers d'una de les estampes, on es poden apreciar fongs i arrugues que contribueixen al deteriorament del paper.

Un altre problema que trobam en alguns dels casos es deu a l'acidesa de la tinta amb què foren impresos, ja que aquesta augmenta el perill de desintegració del paper, i més si és de mala qualitat, com passa en alguns dels casos.

La major part de les estampes presenten un mateix esquema: la imatge venerada a la part superior, el text, -ja siguin goigs, indulgències o oracions- a la part inferior, i en la major part dels casos envoltat tot per una orla que pot ésser de tipus vegetal, però també amb caràcter més abstracte. Hi ha algunes estampes que no presenten text, i en aquest cas la imatge ocupa la major part del paper; entre aquestes, n'hi ha algunes que no presenten orla, però són una mínima part.

Quant als impressors, en una bona part de les estampes apareix el nom de la impremta on es van realitzar les tirades i així podem parlar de tota una sèrie d'imprentes actives durant la segona meitat del segle XIX i principis del XX com són: la Impremta de Guasp, la Impremta de Villalonga, la Impremta de la viuda de Villalonga, la Impremta de Gelabert, la Impremta de la Esperanza, la Impremta de Joan Colomà i la Impremta de Rosselló, tot i que hi ha estampes que no porten el nom de la impremta.

Pel que fa a les dates sabem que aquestes imprentes estaven en actiu durant la segona meitat del segle XIX i la primera del XX, tot i que la data més antiga que es troba impresa en una

Alguns dels peus del fulls on es pot apreciar el nom de la impremta.

d'aquestes estampes és el 1867.

Pel que fa a la tècnica del gravat, cal entendre que permet per primera vegada la reproducció en sèrie d'imatges i que, per tant, era el mitjà idoni per difondre el devocionari catòlic pertot arreu. A més, també possibilitava que els devots d'una imatge en qüestió la tenguessin al seu abast sempre que volguessin, sens necessitat d'haver d'acudir a l'església, convent, etc., on aquesta imatge es trobava.

Pel que fa a les nostres estampes, es distingeixen dos tipus diferents d'impressió: la xilografia i la calcografia.

La xilografia és la tècnica més antiga de gravat, ja que només es necessita fusta i eines que tallin. Es poden distingir dues modalitats: el gravat a fil, en què les planxes de fusta es tallen de manera longitudinal, seguint les vetes de l'arbre, i que dóna com a resultat uns dibuixos poc detallistes amb línies gruixudes i simples; i el gravat a testa, que es fa a partir de planxes tallades horitzontalment, cosa que dóna a la fusta un major grau de duresa, sense fibres i amb possibilitat d'utilització d'eines més refinades, el que permet una major exactitud a l'hora de realitzar el dibuix. Tant en un cas com en l'altre la impressió s'aconsegueix mitjançant l'aplicació de tinta sobre la matriu, d'aquesta manera les zones sense rebaixar reben tinta, mentre que les que estan rebaixades no, i l'aplicació sobre el paper dóna com a resultat el contrast entre els blancs i els negres.

Imatge xilogràfica del Crist del Sant Sepulcre.

Per altra banda, la major part de les estampes estan realitzades amb la tècnica calcogràfica; és a dir, amb una matriu de metall. Aquesta tècnica va néixer a partir d'una tècnica de joieria, el niell, que consisteix a decorar objectes de plata a partir del rebaixat de certes zones a les quals s'aplica esmalt negre per tal d'obtenir el contrast entre el blanc de la plata i el negre de l'esmalt.

Amb la tècnica calcogràfica s'aconsegueix no només una major precisió del dibuix, sinó també una gradació, ja que depenent de la profunditat del solc hi haurà més o manco tinta i per tant serà més o manco negre.

Imatge calcogràfica.

Llista de les estampes

1. Estampa de Sant Antoni de Padua
2. Estampa de Nostra Senyora de Gracia
3. Oració al Sant Sepulcre
4. Estampa del gloriós sant Marsal
5. Alabat sigui el Santíssim Sacrament. Indulgències
6. Oració a las Benditas Almas del Purgatorio. Indulgències
7. Estampa de sant Antoni de Viana
8. Estampa de sant Antoni Abat
9. Estampa de l'Arcangel sant Miquel, amb glosa
10. Oració a La Reina de la Paz. Indulgències
11. Oració a La Reina de todos los Santos
12. Estampa de la Precisissima Sang de Jesucrist
13. Estampa de Lo imatge del gloriós Sant Bernat
14. Estampa de Lo imatge de Nostra Señora de Bon Añy

15. Estampa de Nuestra Señora de la Merced
16. Estampa de lo imatge de Sant Bernat
17. Estampa de La Divina Pastora. Indulgències
18. Oració a Sant Lluís Gonzaga
19. Estampa de Nostra Senyora del Puig de Pollensa
20. Estampa de Nostra Senyora de Bon Añy
21. Estampa de la Imatge del gloriós Sant Bernat
22. Estampa del Gloriós Martir Sant Sebastia, amb glosa
23. Estampa de la Creu de Sant Antoni Abat
24. Oració a Santa Catalina de Sena
25. Estampa del Beato Simó de Rimini
26. Estampa de l'Arcangel sant Miquel, amb glosa
27. Estampa de Lo imatge del Gloriós San Jusep
28. Estampa de Lo imatge de Santa Catalina Tomas
29. Estampa de la Purificació de nostra Senyora
30. Estampa de la Beata Catalina Tomas
31. Goigs del Gloriós sant Llatze
32. Goigs a la Maredeú
33. Goigs a sant Josep
34. Goigs al Angel de l'Apocalipsis San Vicente Ferrer
35. Goigs a la Mare de Déu del Roser
36. Goigs al Gloriós sant Marsal
37. Trisagi a major glòria de la Santissima Trinitat
38. Goigs a la Puríssima Concepció de Maria
39. Goigs a l'Assumpció de Nostra Senyora
40. Goigs a la Mare de Déu dels Dolors
41. Goigs a Nuestra Señora del Carmen
42. Goigs del Gloriós Pare i Patriarca San Jusep
43. Goigs a la Mare de Déu de Lluch
44. Octavas bilingües a la Santísima Reina de San Salvador de Felanitx
45. Goigs a la beata Juana de Aza
46. Estampa de la Prodigiosa Imatge del Sant Cristo de Manacor

47. Goigs a sant Domingo de Guzman
48. Goigs del Sant Cristo de Manacor
49. Goigs populars a sant Antoni de Viana
50. Goigs del Sant Cristo de Manacor
51. *
52. Oració a l'Ecce Homo del convent dels Dominics de Manacor. Indulgències
53. Oració a l'Ecce Homo de la Parròquia de Manacor. Indulgències.

*La col·lecció està formada per 52 impressions, numerades de l'1 al 53; falta la número 51. Tal com ja s'ha dit, es tracta de diferents tipus d'imatges devocionals, entre les quals destaquen les de caire localista, i que van des de petites estampes destinades a la devoció particular, que es repartien per ésser guardades en els missals o devocionaris particulars, fins a grans impressions com els goigs, que es repartien entre els fidels el dia de la festivitat del sant en qüestió igual que es fa encara avui dia en el cas de la celebració de Sant Antoni a la nostra ciutat.